

# VÁRPALOTAI NAPLO

## Gyermekelkeket öl a szülők alkoholizmusa

**HA NEM VASTAG** aktaszonó bizonyítana a szomorú tényeket, nem hinném el. A fehér papírlapok beüti meglevenednek és családot: otthon, szülői vesztett gyermekek tragédiáiról beszélnek. Az ok...? Alkohol!

A városi tanács szociális és gyermekügyi osztályán két asszony vállalt nyomja ezeknek a családoknak a gondja, az ő statisztikájukból tarul elem a megdöbbentő kép, de az ő munkájuk gyűjtött fényt ebben a sötéttségben és biztat arra, hogy a keményen folyó harc meghozza eredményét ebben az új életet formáló új városban, ahol az illekedéseknek — a város sokarcú összetétele miatt — naponta száz és száz új problémával kell megküzdniük.

— Az alkoholizmus elleni harcból aktívan közreveszik a részínket — mondja Ruttkay Géza né szociálpolitikai előadó. — **Alamodó és jó kapcsolatok van a parti-biztonsággal, az üzemi pártser-vezetőkkel, és más tömegszervezetekkel, s a jelenlévő családi katasztrófák megelőzésére személyesen is felvesszük a kapcsolatot az územek vezetőivel, s közben, szép szóval próbálunk hatni az „illekőkre”, hogy próbáljanak családjuk érdekében felhagyni káros szenvedélyűkkel. Férjadosunkat számos eredmény kísérte, de vannak úgynevezett „jóvitalitások” esetek, vannak kudarcaink is!**

Anélkül, hogy szándékomban állana a haragot felvenni, hogy Várpalaón emberek sokat isznak — érthető, ha ebben az esetben nem az eredményekkel, hanem a „kudarckokkal” foglalkozom. Szeretek reflektorfénybe állítani egy-két esetet, hogy mindenki lássa, milyen mélységek felé vezet az út, amely családi civódásokon kezdődik, majd a külvilág elés után a férj vagy az asszony alkoholizmusa következtében odaig jut, hogy rendőrségi és közisegazgatási aktszomót kell készítenie róla.

**DE BESZÉLJENEK** a tények. Várpalaón az elmúlt év második felében több gyermeket keltett állami gondozásba venni — ahogy a gyermekügyi hatóságok kar-tonjai mondják: „erkölcsi és egészségügyi okok miatt”.

Egy kiragadott eset. Az apa, Mohár József, kalauz, az anyja takarítónő. Négy gyermekük van. Hármát, a hat éves Jókát, az 5 éves Ferikét és a 2 éves Juditot a gyermekügyi hatóságok már régebben állami gondozásba vették. Az 1958-ban született Erzsike tarthatatlan állapotára a jölelő szomszédok hívták fel a hatóságok figyelmét: az asszony, ki tudt hányadszor, elhagyta fér-jét. Az „anya” bár szoptatási szaba-ságban volt, napokon át egye-dül hagyta lakásába zárva a cse-csemőt, és éjszakánként féltájk társaságában ivott. Negyedik

### Meghalt

#### Rozgonyi Kálmán

Rozgonyi Kálmán vegyész-mérnök, a Péti Nitrogénművek főtechnológusa, január 30-án elhunyt. Temetése február 3-án volt, az anyogi temetőben.

Rozgonyi Kálmán több mint 10 évig a Péti Nitrogénművek főtechnológus volt. A vállalat technológusjának fejlesztésében ki-magasló eredményeket ért el.

A szaklapokban több hasz-nos munkája jelent meg a nitrogéniparral kapcsolatban.

A Péti Nitrogénművek dol-gozói megőrzik a kiváló szak-ember emlékét.

gyermekétől úgy akart megszaba-dulni, hogy Budapestre utazott és a Déli-pályaudvar gyermekotró-termében „felvette”. Napok mulán került haza Várpalaóra, akkor, amikor a gyermek már a csopaki gyermekmenhely oltalma alatt volt.

Es most jön a legerdekesebb, Volának könyörtelen lelki gyermektelen házaspáré, akik a kis Erzsit boldog örömmel magukénak fogadják, de az anya kezével-lábalal tiltakozik ellene. Még szerencse, hogy a gyermek-ügyi hatóságok valmi keveset törő-dnek a tiltakozással.

**NEMETH ISTVÁN** szavaltú-kezelő. Ott gyermekük van. Ke-tőt — szintén a szülők zsiált együttélése miatt — állami gon-dozásba vették. A szülői tiltakoztat. A gyermekügyi előadó még a miniszteriummal is fejlejtelték. A kiszallt vizsgálóbizottság megvizsgálta a körülményeket, és lehiány.

## 57 új lakás épül

57 lakás épül a szébanárszati dolgozók részére. Ebből 23 lakás a kulturházzal szemben most épülő házban, melynek földszínt-jén végig üzletek lesznek, még-pedig csemege, háztartási és ru-házait bolt, húszüzlet, fodrászüzlet és egy kis virágüzlet. Ezek a la-kások év végéig készülnek el — míg az üzletekben az árusítás elő-rehaladtag csak az 1962. év első, illetve második negyedévében kezdődik meg. Ezekkel az üzle-tekkel enyhül városunkban az üz-lehiány.

Szabó Laci híres gyerek volt az V. osztályban. Mindenké — per-se gyerekéről van csak szó — jól nevelt, bohókásos. Igazi „jópofa” gyerek volt. Rajongott érte. Laci nem törődött semmivel, csak élt egy fél évig ebben a kö-rülkötöngött hamis kódében, míg nem arra került a sor, hogy fél-évkor számot kell adni az eddigi munkáról.

A napokban nem volt más Szabó Laci nevével, mint elégtelen, megérdemelt, mint elégtelen. Egyik óráj az osztályfőnök, a társi előtt elbeszélgetett Laciból és megkérdezte: — Mondd Laci, ki a barátod? Laci szemé humorisáson fele-rogott, ránevet az osztályra, ahonnan kunogó biztatást ka-pott. — Tanár néni kérem, nekem az egész osztály barátom!

— Na és miért? — Elgondolko-dik egy kicsit, majd bátran felel. — Mert úgy örültek, ha én bo-perc lieres szavaltúv mikidok. Az osztály hársány neveléssel nyugtatta Laci igazát, de a tanár néni csak nem nyugodott bele, és ezután következtetett a tragédia. Mi-kor megkérdezte tőle, hogy ki se-gített egyszer is neki a lecke meg-oidásában, ki segítette, hogy ne elégtelen eredményt érjen el...?

Laci arcán meglágyott a mo-soly, az osztály néma hallgatás-ba merült, mindenki figyelt, mi történtek ezután. A meglágyott mosoly megszűnt, elbűvölődött, majd hangos zokogásba kezdett. — Tanár néni, nekem egy ba-rátom sincs! — mondta hűpög-ve, és mérgesen nézett az osztály felé.

A zokogást egy bátor leány-lány szívt visszafojtó hangja szakítót-ta meg: — De igenis, Laci, vedd tudomásul, hogy én a barátod vagyok. Azóta megváltottam Laci magu-bortását, már tanul is. Az elégtelen nem tudta kijavítani, fél-évtől, de a tanár vége még mes-sze van.

utasította a gyámhatóságot — a tapasztaltak nyomán —, hogy az otthon levő három gyermeket is vegye gondozás alá. Amikor a gyermekügyi előadó Némethék laká-sára kiment, a szülők nem voltak otthon, az ajtó beültől be volt támasztva, a három gyermek kö-zül egy az ágy alatt, kettő pedig kessel és piszkavassal fejlegyer-keze várta a szociális és gyám-ügyi előadókat, akik cukorral, jó szóval csendesítették le a szülők által megriasztott gyermekeket. Azóta mind a hárman az állami gyermekotthon lakói.

A gondozásba vett gyermekek között szép számmal vannak oya-nok, akik az új élet, az új körülmények között megadták ön-magukat: az általános, vagy a középiskola példás tanulói lettek, s csak rossz alomként gondolnak vissza arra az időre, amit az ál-datlan „családi” otthonban töltöttek. **Spektátor**

## Az igaz barát

A közelebbi napokban álana-dóan együtt járt a két gyerek, még tízpercben is bujdtak a könyv-vel, az osztályfőnök megkérdezte a kis Vég Zsuzsát: — Tanulok, Zsuzsika? Zsuzsi ragyogó szemmel nézett fel az osztályfőnökre, és azt mondta: — Igen, tanár néni! „Közle-s-be” vettem a Lacit... —

### Nem lesz már vízihiány

Január 24-én tartották az inotai vízvíz próbavizelmekét. Ja-nuár 31-én hivatalosan is átad-ták. Ezt a kúti már az elmúlt évben is nagyon vártuk, de az al-válalkozók, vagyis a villanyszer-elés munkái késlelt. Az a jó, hogy a második határidőre mégis elkészült.

Hamarosan elérjük, hogy váro-sunknak nem lesz ivóvíz-probléma. Ugyanis itt 3 darab 5000-perc lieres szavaltúv mikidok. A vízmű részlegvezetőjének tájé-koztatása szerint a jelenlegi kú-tak 2000 liter termelnek percen-ként, ezenkívül az inotai erőmű-től kaphat 1000 liter. Az új víz-mű teljesítménye, a jelenleginek majdnem a duplája. Emiatt több igény nem jelentkezett még a leg-mellegebb nyári hónapokban sem. 1961-ben tehát nem kell vízihiány-tól tartani, még a strandfürdő-nek is lesz bőven víze.

## Anyakönyvi híreink

Születtek: Somogyi István és Hor-váth Anna leánya; Márta Rozsa, Kur-di Lajos és Kóó Magdolna fia; Lajos, Takács János és Ménéssz Márta fia; Átilla, Jónás István és Horváth Ro-zália leánya; Katalin, Huszár Sándor és M. Szabo Márta fia; Sándor, Bá-thony Gyula és Szala Edit fia; István, Szőke Ernő és Nyári Rozsa leánya; Éva, Koltván István és Mezőia Jolán fia; Zsolt, Tolner József és Juhász Éva leánya; Magdolna Borbála, Zóka

## Heftjegyzet

### Az útszervezés tapasztalata az alukoban

Az iparban az útszervezés nem most kezdődött. Az 1959-es év végétől — a felső gazdasági vezetési iránymutatása alapján — fokozatosan fogynakban van. A hároméves terv tapasztalatai és az 1961-es terv gazdasági mutatói alapján a múlt év decem-bérében és az év januárjában fokozottabban utamban hajtották végre. Az tette szükségessé, hogy az ipar túlzott létszámmal dolgozzon. A gazdaságosság és az olcsóbb termelés követelménye, hogy a fels-leges munkakerő felszabaduljon, és más területen — elsősorban a mezőgazdaságban — végezzen hasznosabb munkát. Az új ország-építő ötées tervet gazdasági életünk további megvalósításával, rendezett körülmények között kezdjük el.

Az inotai Alumíniumkőbában december végén volt legnagyobb mértékű az útszervezés. Erről beszélgetünk Keller Lászlóval, a terv- és üzimgazdasági osztály vezetőjével.

Az útszervezés hosszú és gondos környezetelmű munkát előz meg. Figyelembe vették az üzemenések adottságait, a fejlesztési lehetőségeket, a munkaköri beosztással járó feladatokat. Volt olyan munkaterület, ahol kevés volt a vezetés. Például a terposztályon is, és a termelési osztályon is ugyanaz a beosztás, ugyanaz a munkakör volt egy-egy embernek. Természetes, hogy az a kevés vezetés hiányosságokat okozott — a termelés rovárdott. Az egyik munkakört most megszüntették, és az előnye, a gazdaságosság mellett, már most mutatkozik az irányításban is.

A műszaki munkakörökben is volt útszervezés. Különösen a já-tal merőből foglalkoztatottsága nem volt kellőképpen biztosítva. A laboratóriumban például volt egy végzésmerőnk. Ez a beosztás léptéktégenek nem felelt meg, most a kohocsermokban végző sol-kal hasznosabb munkát. A villamosüzemben két fiatal mérnök dol-gozott — vagy mint ohogyan mondták: „dolgozgatott”. Nem tudták 100 százalékos munkát végezni, és képzettségükre sem támaszkod-hattak megfelelően. Most konkrét feladatokat, és szélesebb munká-területek kapáltak.

Az útszervezés a segédtüzemi részben, a kohocsermokban és a vezetésekben. A köb új gépeket, többek között kődobozot és tűm-földápoló karponokat kapott. Ez elsősorban a kődobozok és köb-előadó munkáját könnyítette, és sok munkakört felszabadított. Az adminisztratív dolgozókat minden osztályon csökkentették az üzemiértéket biztosítókat megismerttük.

Az alukobában 4,14 százalékkal csökkent a létszám a múlt év-hoz viszonyítva. Ez a szám körülbelül 2,5—2,7 millió forint ber-és költséget megalapozott eredményez, ami a népgazdaság más terü-letein használatunk hasznos beruházásra. A kisebb létszám azon-ban nem eredményez termelési csökkenést. Az útszervezéssel elő-rehaladt, hogy a kohocsermók tonnalátózatára körülbelül öt százalékkal növekszik a múlt évhez viszonyítva. A gyár összertermelése 15,6 szá-zalékkal magasabb lesz, mint 1960-ban volt.

A gazdasági eredmény, a termék alapján vitathatatlan. Az útszervezés azonban nem független az emberektől, az emberek érde-kében hajlatják végre. Hogyan vették ezt figyelembe az alukobában? Ez a kérdés érdekelt elsősorban, mert a közhangulatban helytelen nézetek alakultak ki.

Az értekezlet körül sokan helytelenül, személetes sértések te-kintették az útszervezést. A hivatalos rendelkezéseket pedig jó-hajtották végre, elsősorban a szociális körülményeket nézve. Az TMK-on például volt egy üzemiérték, a vállalat régi dolgozója Beleg, fizikai munkát nem végezhet, három munkában nem dol-gozhat. A vállalat nem tudott részére munkát biztosítani, de ma-gasbó beosztást biztosítottak neki másik üzemen, magasabb munkakörben. Az állást nem fogadta el, háromszor fordult az egyeztető bizottsághoz, személyes érveléssel tartotta elhatárolását.

A titkárságon is csökkenett a létszámot, összevonták az irodai és a családi körülményeket nézve. Az egyik asszony férjének 3000 forint jövedelme van, és egy gyermekük. A másik asszony fér-jével együtt keres 2900 forintot, és két iskolás gyermekük van. Er-hező, hogy az első érnitette az útszervezés.

Ez a két eset — amely a legnagyobb hangot váltotta ki — ö-szonjták, hogy nem a „tüköpdás” és a „protokoll” jellemze az útszervezést, hanem az emberegg — és dák ezt nem így látják, hely-telenül tételeznek.

Atszervezés után mindenki kapott munkát. Nem munkanélkü-liéggé, vagy álláskereséssel jellemt, tehát az útszervezés, hanem terv-szerű munkakereskedésként, amely gazdasági életünk és a terv-dolom előrehaladását eredményezte.

## Eső, cső, rádió

Mitől jarnak az emberek a pádlás-ra?

Néha ruhát szartant. Az sz.B. épít-letben azonban van egy házapár, mely megszűnt ezt a szabályt és a mosogató edényből a vízet kintöntni jár a padlásra.

Ne gondolkozzanak rajja, úgysem találja ki senki a rejtély nyíját. In-kább elmondom.

Az sz.B. épület II. lepcsőházának padlása van egy levezető cső a tető-ről, melyben a vezetékes rádió huzal-ja van befáztva. Eső esetén ez a cső a

Előrebocsátom azonban, hogy a sem kíván sok pénz. Ugyanis több rádió a legkisebb hangereőre kapcsoltva is úgy érte, hogy a hamdák szomszéd is idegesen kap tőle. De megértjük az ellenkezője is, ami-kor elégték a központon bekapcsolt.

Jó volna, ha a várpalaoni posta illetékes megoldná ezt a két szert-kérdést, mivel főleg a második prob-lema megoldásával több várpalaoni-lakos bosszúságot szüntetnek meg.

Kolman